

K 202 / 08

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

SENÁT

8. funkční období

K 202 / 08

**Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě
Pokrok ke splnění cílů Kjótského protokolu
(vyžadovaná podle článku 5 rozhodnutí Evropského
parlamentu a Rady č. 280/2004/ES o mechanismu
monitorování emisí skleníkových plynů ve
Společenství a provádění Kjótského protokolu)**

(102. týden)

2012

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
SENÁT**

8. FUNKČNÍ OBDOBÍ

VÝBOR PRO ZÁLEŽITOSTI EVROPSKÉ UNIE

335. USNESENÍ

z 37. schůze, konané dne 7. listopadu 2012

k doporučení místopředsedy výboru zabývat se návrhy některých legislativních aktů EU

Na návrh místopředsedy výboru senátora Miroslava Krejči a po rozpravě

VÝBOR

- I. bere bez projednání na vědomí**
návrhy legislativních aktů EU uvedené v příloze č. 1 tohoto usnesení;
- II. Projedná**
návrhy legislativních aktů a komunikační dokumenty EU uvedené v příloze č. 2 tohoto usnesení;
- III. Žádá**
- **Výbor pro hospodářství, zemědělství a dopravu** o stanovisko k návrhu uvedenému v příloze č. 2 pod bodem č. 1;
  - **Ústavně-právní výbor** o stanovisko k návrhu uvedenému v příloze č. 2 pod bodem č. 1;
  - **Výbor pro územní rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí** o stanovisko k návrhu legislativního aktu uvedenému v příloze č. 2 pod bodem č. 2;
- IV. Pověřuje**
místopředsedu výboru senátora Miroslava Krejču, aby předložil toto usnesení předsedovi Senátu Parlamentu ČR.

Miroslav Krejča v.r.
místopředseda výboru

Zdeněk Besta v.r.
ověřovatel výboru

**Seznam návrhů legislativních aktů EU,
které bere Výbor pro záležitosti Evropské unie Senátu PČR bez projednání na
vědomí**

101. týden

1.

15254/12 z 24. 10. 2012

COM(2012) 608 z 23. 10. 2012

Návrh NAŘÍZENÍ(cs) Rady, kterým se pro rok 2013 stanoví rybolovná práva, jimiž disponují plavidla EU, pro některé populace ryb a skupiny populací ryb, na něž se nevztahují mezinárodní jednání nebo dohody

2.

15339/12 z 23. 10. 2012

COM(2012) 584 z 17. 10. 2012

Návrh SMĚRNICE(cs) Evropského parlamentu a Rady o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání rádiových zařízení na trh

3.

15301/12 z 22. 10. 2012

COM(2012) 607 z 22. 10. 2012

Návrh ROZHODNUTÍ(cs) Rady o postoji, který má Evropská unie zaujmout v rámci správního výboru Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů, pokud jde o návrh předpisu o zdokonalených dětských zádržných systémech

4.

15366/12 z 23. 10. 2012

COM(2012) 613 z 23. 10. 2012

Návrh ROZHODNUTÍ(cs) Rady o postoji, který má Evropská unie zaujmout v příslušných výborech Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů, pokud jde o přizpůsobení předpisů č. 3, 4, 6, 7, 10, 12, 14, 16, 19, 23, 26, 31, 37, 38, 44, 45, 46, 48, 49, 50, 53, 58, 61, 67, 77, 83, 85, 87, 90, 91, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 110, 112, 113, 115, 116, 117, 119, 121, 123 a 125 technickému pokroku a pokud jde o přizpůsobení celosvětových technických předpisů Evropské hospodářské komise Organizace spojených národů č. 4 a 5 technickému pokroku

5.

15240/12 z 19. 10. 2012

COM(2012) 621 z 19. 10. 2012

Návrh ROZHODNUTÍ(en) Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci podle bodu 28 interinstitucionální dohody ze dne 17. května 2006 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení (žádost EGF/2011/011 AT/sociální služby ze strany Rakouska)

6.

15243/12 z 19. 10. 2012

COM(2012) 622 z 19. 10. 2012

Návrh ROZHODNUTÍ(en) Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci podle bodu 28 interinstitucionální dohody ze dne 17. května 2006 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení (žádost EGF/2011/005 SE/Saab ze strany Švédska)

7.

15245/12 z 19. 10. 2012

COM(2012) 623 z 19. 10. 2012

Návrh ROZHODNUTÍ(en) Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci podle bodu 28 interinstitucionální dohody ze dne 17. května 2006 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení (žádost EGF/2011/013 DK/Flextronics ze strany Dánska)

8.

15292/12 z 22. 10. 2012

COM(2012) 618 z 19. 10. 2012

Návrh ROZHODNUTÍ(en) Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci podle bodu 28 interinstitucionální dohody ze dne 17. května 2006 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení (žádost EGF/2011/014 RO/Nokia ze strany Rumunska)

9.

15294/12 z 22. 10. 2012

COM(2012) 620 z 19. 10. 2012

Návrh ROZHODNUTÍ(en) Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci podle bodu 28 interinstitucionální dohody ze dne 17. května 2006 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení (žádost EGF/2011/018 ES/País Vasco Productos metálicos ze strany Španělska)

10.

15296/12 z 22. 10. 2012

COM(2012) 619 z 19. 10. 2012

Návrh ROZHODNUTÍ(en) Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci podle bodu 28 interinstitucionální dohody ze dne 17. května 2006 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení (žádost EGF/2011/006 FI/Nokia Salo ze strany Finska)

11.

15249/12 z 22. 10. 2012

COM(2012) 597 z 19. 10. 2012

Návrh ROZHODNUTÍ(cs) Rady o finančních příspěvcích členských států určených pro financování Evropského rozvojového fondu (třetí splátka pro rok 2012)

12.

15250/12 z 22. 10. 2012

COM(2012) 598 z 19. 10. 2012

Návrh ROZHODNUTÍ(cs) Rady o finančních příspěvcích členských států určených pro financování Evropského rozvojového fondu v letech 2013 a 2014, včetně první splátky pro rok 2013

13.

15222/12 z 19. 10. 2012

COM(2012) 624 z 19. 10. 2012

Návrh na ZMĚNU č. 1 k NÁVRHU SOUHRNNÉHO ROZPOČTU(cs) pro rok 2013 - výkaz výdajů podle oddílů Oddíl III - Komise

14.

15272/12 z 25. 10. 2012

COM(2012) 632 z 25. 10. 2012

Návrh OPRAVNÉHO ROZPOČTU(cs) č. 6 k souhrnnému rozpočtu na rok 2012 - Souhrnný výkaz příjmů - Výkaz výdajů podle oddílů - Oddíl III - Komise

102. týden

15.

15513/12 z 26. 10. 2012

COM(2012) 611 z 23. 10. 2012

Návrh ROZHODNUTÍ(cs) Rady, kterým se Bulharsku a Rumunsku povoluje použít opatření odchylovající se od článku 5 směrnice 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty

16.

15290/12 z 29. 10. 2012

COM(2012) 616 z 19. 10. 2012

Návrh ROZHODNUTÍ(cs) Evropského parlamentu a Rady o uvolnění prostředků z Evropského fondu pro přizpůsobení se globalizaci podle bodu 28 interinstitucionální dohody ze dne 17. května 2006 mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o rozpočtové kázní a řádném finančním řízení (žádost EGF/2011/026 IT/Emilia-Romagna Motorcycles, Itálie)

**Seznam návrhů legislativních aktů a komunikačních dokumentů EU,
kterými se bude Výbor pro záležitosti Evropské unie Senátu PČR zabývat**

101. týden

1.

15390/12 z 25. 10. 2012

COM(2012) 631 z 25. 10. 2012

Návrh ROZHODNUTÍ(cs) Rady, kterým se povoluje posílená spolupráce v oblasti daně z finančních transakcí

Zpravodaj výboru: senátor Josef Táborský

102. týden

2.

15627/12 z 30. 10. 2012

COM(2012) 628 z 26. 10. 2012

Návrh SMĚRNICE(cs) Evropského parlamentu a Rady, kterou se mění směrnice Rady 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí

Zpravodaj výboru: senátor Zdeněk Besta

3.

15691/12 z 30. 11. 2012

COM(2012) 629 z 25. 10. 2012

SDĚLENÍ(cs) Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Pracovní program Komise na rok 2013

Zpravodaj výboru: senátor Miroslav Krejča

4.

15500/12 z 29. 10. 2012

COM(2012) 626 z 24. 10. 2012

ZPRÁVA(cs) Komise Evropskému parlamentu a Radě: Pokrok ke splnění cílů Kjótského protokolu (vyžadovaná podle článku 5 rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 280/2004/ES o mechanismu monitorování emisí skleníkových plynů ve Společenství a provádění Kjótského protokolu)

Zpravodaj výboru: senátor Antonín Maštalíř

**RADA
EVROPSKÉ UNIE**

**Brusel 29. října 2012
(OR. en)**

15500/12

ENV	812
ENT	274
TRANS	365
ENER	429
MI	665
IND	175

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel: Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel,
za generální tajemnici Evropské komise

Datum přijetí: 24. října 2012

Příjemce: Uwe CORSEPIUS, generální tajemník Rady Evropské unie

---

Č. dok. Komise: COM(2012) 626 final

Předmět: Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě
Pokrok ke splnění cílů Kjótského protokolu (vyžadovaná podle článku 5
rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 280/2004/ES o mechanismu
monitorování emisí skleníkových plynů ve Společenství a provádění
Kjótského protokolu)

Delegace naleznou v příloze dokument Komise COM(2012) 626 final.

Příloha: COM(2012) 626 final

V Bruselu dne 24.10.2012
COM(2012) 626 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

POKROK KE SPLNĚNÍ CÍLŮ KJÓTSKÉHO PROTOKOLU

**(vyžadovaná podle článku 5 rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 280/2004/ES
o mechanismu monitorování emisí skleníkových plynů ve Společenství a provádění
Kjótského protokolu)
{SWD(2012) 353 final}**

OBSAH

1.	Shrnutí	3
2.	Skutečný pokrok v období 1990–2010	6
2.1.	Vývoj emisí skleníkových plynů v členských státech.....	6
2.2.	Intenzita emisí skleníkových plynů a emise na osobu v roce 2010	7
2.3.	Emise skleníkových plynů v roce 2010 ve srovnání s rokem 2009	8
2.4.	Vývoj emisí v hlavních odvětvích.....	9
3.	Předpokládaný pokrok při dosahování cíle Kjótského protokolu	9
3.1.	Předpokládaný vývoj emisí skleníkových plynů.....	9
3.1.1.	EU-27	9
3.1.2.	EU-15	10
3.1.3.	EU-12	10
3.2.	Stav provádění politiky Unie v oblasti změny klimatu	12
3.3.	Provádění systému EU pro obchodování s emisemi (EU ETS).....	15
3.3.1.	Druhé obchodovací období (2008–2012).....	15
3.3.2.	Využívání společného provádění a mechanismu čistého rozvoje ze strany hospodářských subjektů	15
3.4.	Předpokládané využití mechanismů Kjótského protokolu vládami Unie	15
3.5.	Předpokládané využití propadů uhlíku.....	16
4.	Dosažení cíle pro rok 2020	16
4.1.	Cíl snížení emisí skleníkových plynů v EU do roku 2020.....	16
4.2.	Politiky přispívající ke splnění cílů.....	17
4.3.	Předpokládaná vzdálenost k dosažení cílů	17
5.	přizpůsobení se změně klimatu	20
6.	Situace v kandidátských zemích Unie.....	20

1. SHRNU TÍ

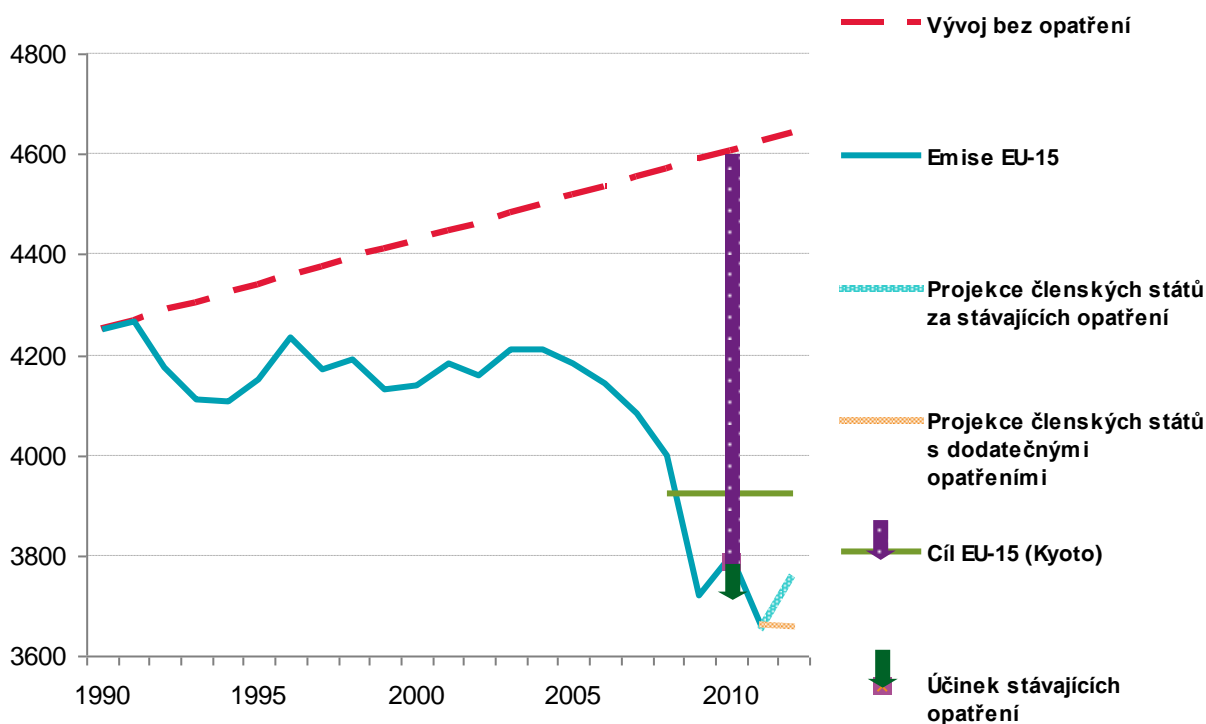
Plnění Kjótského protokolu, 2008–2012

V roce 2010¹ byly v EU-27 celkové emise skleníkových plynů bez započítání emisí uvolňovaných a pohlcovaných v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF) ve srovnání s úrovněmi v roce 1990 o 15 % nižší. V porovnání s rokem 2009 se emise zvýšily o 2,4 %. Tím se částečně vyrovnává významné snížení emisí skleníkových plynů v roce 2009 způsobené hospodářským poklesem (–7,3 %). Pomineme-li výjimečný pokles v roce 2009, vývoj emisí skleníkových plynů v roce 2010 dále sleduje obecný klesající trend patrný od roku 2004.

Navíc podle předběžných údajů za rok 2011² se oproti roku 2010 emise skleníkových plynů v EU-15 a EU-27 v roce 2011 snížily o 3,6 % a 2,5 %. Na základě těchto odhadů jsou emise v EU-15 o 14 % nižší, než byla úroveň základního roku. Emise v EU-27 za rok 2011 jsou přibližně 18 % pod úrovní z roku 1990. HDP se v letech 1990–2011 změnil o 43 % v EU-15 a o 48 % v EU-27 a přibližně o 1,5 % v období let 2010 až 2011. Zatímco ekonomika výrazně rostla, emise v EU-27 i v EU-15 se snižovaly, což dokazuje, že od roku 1990 pokračovalo oddělování hospodářského růstu od emisí skleníkových plynů.

Země EU-15 souhlasily, že v souladu s Kjótským protokolem sníží v letech 2008 až 2012 emise skleníkových plynů ve srovnání s úrovněmi základního roku o 8 %. Na základě nejnovějších dostupných inventárních údajů z roku 2010¹ byly celkové emise skleníkových plynů bez LULUCF v zemích EU-15 o 11 % nižší než emise v základním roce. Obecně **je z prognóz³ celkových emisí skleníkových plynů uvedených na obrázku 1 patrné, že v zemích EU-15 probíhá plnění cíle Kjótského protokolu uspokojivě**. Odhady naznačují, že cíl bude pravděpodobně překročen.

Obrázek 1: Skutečné a předpokládané emise (v milionech tun ekvivalentu CO₂) v zemích EU-15.

Pozn.: Šipky vycházejí z průměru v období let 2008–2012, a proto neodpovídají přesně hodnotám předpokládaných emisí v roce 2010. **Zdroj:** Evropská komise, EEA.

Podle prognóz emisí skleníkových plynů, které byly předloženy v roce 2011 a aktualizovány v roce 2012, by šest členských států EU-15 (Finsko, Francie, Německo, Řecko, Spojené království a Švédsko) mohlo splnit své vnitrostátní cíle snížení těchto emisí, jak je znázorněno na obrázku 5. Vzhledem k plánovanému využití pružných mechanismů Kjótského protokolu, upotřebením nevyužitých povolenek z rezerv pro nové účastníky systému EU pro obchodování s emisemi a k propadům uhlíku, jakož i k dodatečným politickým opatřením by s dosažením cílů mohl mít problémy pouze jeden členský stát (Itálie).

Ve většině z dvanácti členských států, které k Unii přistoupily od roku 2004, by podle předpokladů měly emise mezi roky 2009 a 2012 mírně vzrůst. Nicméně devět z nich, které mají stanoven cíl v rámci Kjótského protokolu, podle všeho svým závazkům dostojí nebo je překročí pouze pomocí stávajících politik a opatření. Odhaduje se, že Slovinsko svůj cíl splní, pokud všechna stávající a plánovaná opatření včetně nákupu emisních kreditů podle Kjótského protokolu dosáhnou očekávaných výsledků.

Nová opatření k dosažení ambiciózního cíle strategie Evropa 2020

Klimaticko-energetický balíček⁴ přijatý v roce 2009 představuje integrovaný a ambiciózní soubor politik a opatření zaměřených na řešení změny klimatu do roku 2020 a dále. Je jedním z pěti hlavních cílů strategie Evropa 2020 pro zaměstnanost a hospodářský růst. Od roku 2013 bude celkové úsilí Unie o snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020 o 20 %⁵ oproti roku 1990 rozděleno mezi odvětví, na něž se vztahuje systém EU pro obchodování s emisemi (EU ETS), a odvětví, na něž se systém EU ETS nevztahuje. Údaje o skleníkových plynech popsáné v předchozím oddíle se týkají oblasti působnosti prvního období závazků podle Kjótského protokolu a vzhledem k většímu počtu odvětví, na něž se vztahovalo, je nelze přímo použít k posouzení pokroku, jehož bylo dosaženo v úsilí o splnění závazku v rámci Unie do roku 2020.

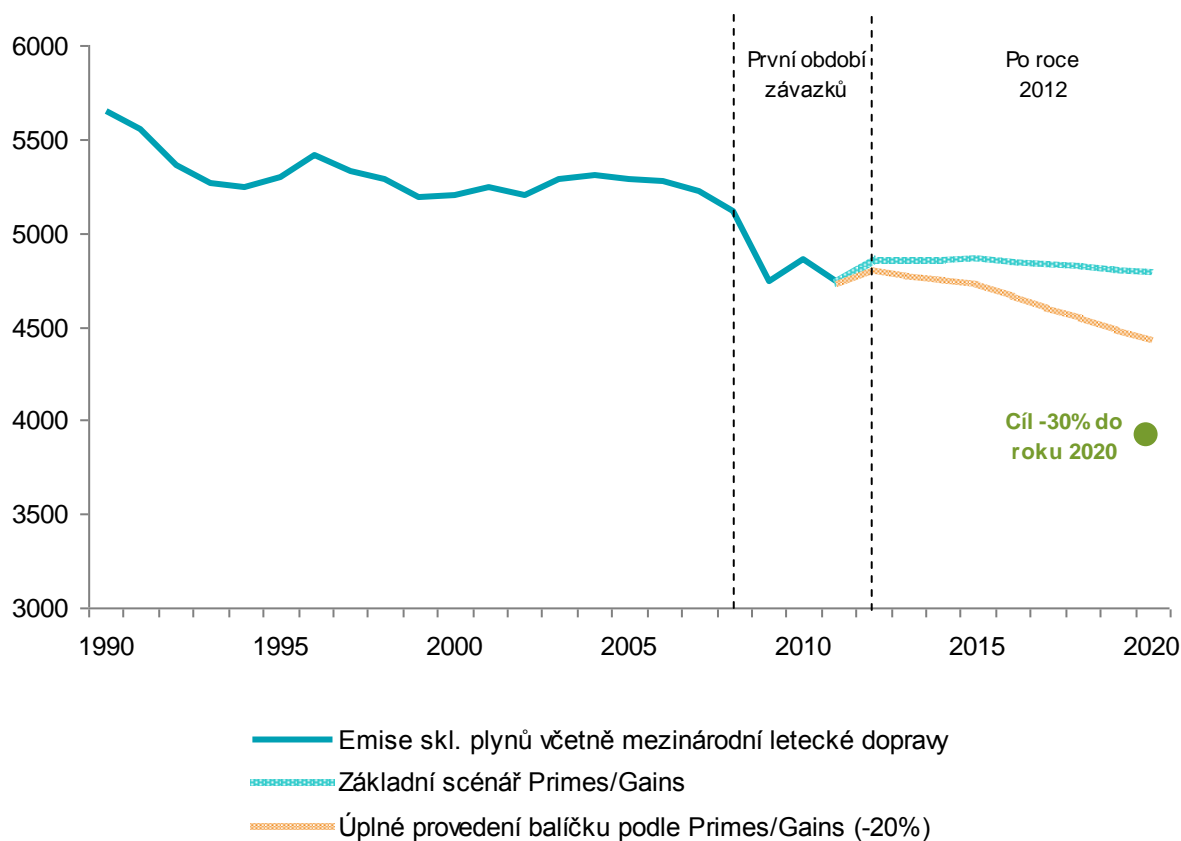
Přípravy na plnění závazku ke snížení skleníkových plynů do roku 2020 jsou téměř dokončeny. S ohledem na systém **EU ETS** bylo v přípravě na fázi 3 (2013–2020) od vydání poslední zprávy o pokroku v říjnu 2011 dosaženo významných úspěchů, např. pokud jde o dražební platformy, o jednotný registr Unie a přijetí harmonizovaných pravidel pro sledování, vykazování, akreditaci a ověřování. Pokud jde o **rozhodnutí o „sdílení úsilí“**, které reguluje emise skleníkových plynů v odvětvích mimo systém EU pro obchodování s emisemi stanovením závazných ročních cílů pro emise skleníkových plynů pro každý členský stát, pokračovala práce na provádění opatření, zejména co se týče určení absolutních hodnot pro cíle členských států a systém dohledu nad dodržováním požadavků, který bude zaveden, aby bylo možné každoročně sledovat postup členských států a pomáhat jim s prováděním nezbytných nápravných opatření v případě, že své cíle neplní.

Cíl 20% snížení emisí skleníkových plynů je pevnou součástí strategie Evropa 2020 pro zaměstnanost a inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění, kterou Evropská rada přijala v červnu 2010. Cíl snížení emisí je jedním z pěti hlavních cílů. Jak uvádí Komise v roční analýze růstu z roku 2011, stávající a plánovaná opatření v oblasti zmírňování změny klimatu zatím ke splnění hlavních cílů pro rok 2020 nestačí. Mnoho členských států musí vyvinout další úsilí, aby dostály svým závazkům podle rozhodnutí o „sdílení úsilí“.

Obrázek 2 znázorňuje značné úsilí, které bude nutno vynaložit ke snížení emisí do roku 2020 na cíle stanovené Unií (–20 %, respektive –30 %), pokud nedojde k přijetí dalších opatření. V roce 2011 byly emise v zemích EU-27 (včetně emisí z mezinárodní letecké dopravy) o 16 % nižší než v roce 1990. Vývoj bez přijetí dalších opatření založený na modelu PRIMES/GAINS vychází z politik Unie a členských států, jak byly prováděny v polovině roku 2009, a vztahuje se na emise spadající do oblasti působnosti klimaticko-energetického balíčku. Ponechání stávajících podmínek by v období od roku 1990 do roku 2020 vedlo ke snížení emisí o přibližně 15 %.

Podle nejnovějších dostupných projekcí emisí skleníkových plynů, které zahrnují provádění energeticko-klimatického balíčku, by EU jako celek svůj cíl pro rok 2020 splnila (podrobnosti viz obrázek 6). Pouze 13 členských států však může očekávat, že do roku 2020 splní své závazky prostřednictvím již zavedených politik, dalších 8 členských států by mohlo splnit své cíle, pokud jejich dodatečné politiky a opatření přinesou očekávané výsledky. Zbývajících 6 členských států musí ke splnění svého cíle navrhnout další politiky a/nebo využít odchylky povolené v klimaticko-energetickém balíčku.

Obrázek 2: Skutečné a předpokládané emise v zemích EU-27 (v milionech tun ekvivalentu CO₂)

Pozn.: Pro odhad změn v množství emisí v období 2010–2020 byly použity projekce PRIMES/GAINS³.

Zdroj: Evropská komise, EEA

2. SKUTEČNÝ POKROK V OBDOBÍ 1990–2010

2.1. Vývoj emisí skleníkových plynů v členských státech

Vývoj celkových emisí skleníkových plynů v EU závisí zejména na dvou největších producentech emisí, Německu a Spojeném království, jejichž podíl tvoří přibližně jednu třetinu celkových emisí skleníkových plynů v zemích EU-27. Tyto dva členské státy dosáhly celkového snížení emisí skleníkových plynů o 483 milionů tun ekvivalentu CO₂ ve srovnání s rokem 1990. Hlavními důvody příznivého vývoje v Německu byly vzrůstající výkonnost elektráren a tepláren a hospodářská modernizace pěti nových spolkových zemí po sjednocení Německa. Snížení emisí skleníkových plynů ve Spojeném království bylo v první řadě důsledkem liberalizace trhů s energií a následného přechodu od ropy a uhlí na zemní plyn ve výrobě elektrické energie a také opatření na snížení emisí N₂O při výrobě kyseliny adipové.

Francie a Itálie byly v roce 2010 třetím a čtvrtým největším producentem emisí a připadlo na ně 11,1 % a 10,6 % celkových emisí EU-27. Emise skleníkových plynů ve Francii byly v roce 2010 o 6,6 % pod úrovní z roku 1990. Ve Francii bylo dosaženo výrazného snížení emisí N₂O při výrobě kyseliny adipové, avšak emise CO₂ způsobené silniční dopravou a emise hydrofluoruhlodíků ze spotřeby halogenovaných uhlovodíků v letech 1990 až 2010 výrazně vzrostly. Emise skleníkových plynů v Itálii v roce 2010 byly 3,5 % pod úrovní z roku 1990. Emise vzrostly od roku 1990 zejména v odvětví silniční dopravy, výroby elektřiny a tepla a

rafinace ropy, ale celkové emise skleníkových plynů v této zemi značně poklesly (7,2 %) od roku 2008.

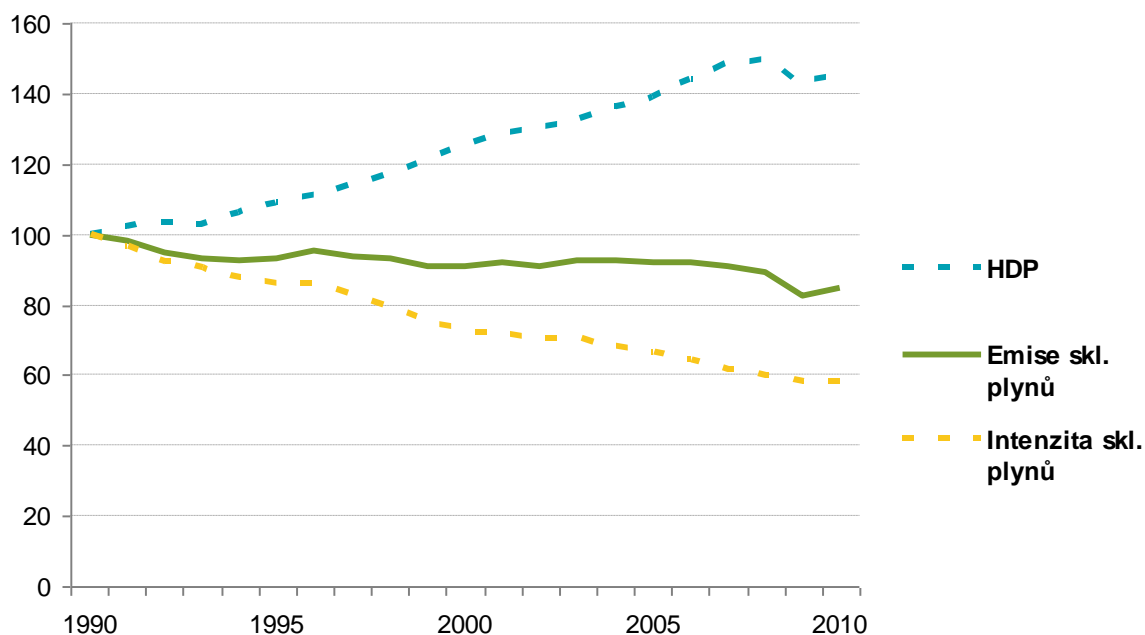
Polsko a Španělsko jsou pátým a šestým největším producentem emisí v EU-27 a jejich podíly v roce 2010 činily 8,5 % a 7,5 % celkových emisí skleníkových plynů EU-27. Polsko snížilo emise skleníkových plynů mezi lety 1990 a 2010 o 12,4 % a o 28,9 % od základního roku, kterým je v případě Polska rok 1988. Hlavními faktory pro snížení emisí v Polsku – jakož i v jiných nových členských státech – byly pokles energeticky nevhodného těžkého průmyslu a celková modernizace hospodářství na konci osmdesátých a na začátku devadesátých let. Významnou výjimkou byla doprava (zejména silniční doprava), kde se emise zvýšily. Španělsko zvýšilo emise v letech 1990 až 2010 o 25,8 % a od základního roku o 22,8 %. To bylo způsobeno zejména nárůstem emisí ze silniční dopravy, z výroby elektřiny a tepla a ze zpracovatelského průmyslu.

V roce 2010 byly emise skleníkových plynů v šesti členských státech nad úrovními základního roku (pro většinu rok 1990), zatímco ve zbývajících členských státech byly emise pod těmito úrovněmi. Procentuální změny emisí skleníkových plynů se od základního roku po rok 2010 pohybují v rozmezí od -56 % (Rumunsko) do +23 % (Španělsko). Kypr a Malta nemají v rámci Kjótského protokolu žádné závazky ke snížení emisí. V těchto dvou členských státech byly emise v roce 2010 nad úrovní emisí v roce 1990.

2.2. Intenzita emisí skleníkových plynů a emise na osobu v roce 2010

Emise v EU-27 i EU-15 se snižovaly, zatímco ekonomika výrazně rostla. Obrázek 3 ukazuje, že oddělení hospodářského růstu od emisí skleníkových plynů od roku 1990 úspěšně pokračuje.

Obrázek 3: Vývoj indexů HDP, emisí skleníkových plynů a intenzity emisí (tj. poměr objemu emisí skleníkových plynů k HDP); index: 1990 = 100

Zdroj: EEA, GŘ ECFIN (databáze Ameco), Eurostat

Mezi roky 1990 a 2010 vzrostl HDP v EU-27 o 46 %, zatímco emise skleníkových plynů se o 15 % snížily; ve stejném období vykazoval HDP v EU-15 růst o 41 % a emise skleníkových plynů poklesly o 11 %. Mezi lety 2009 a 2010 se HDP zvýšil o 2 % a emise o 2,4 %. Proto se intenzita emisí rovněž zvýšila. Lze však poznamenat, že intenzita emisí v roce 2010 byla lepší než v roce 2008.

V letech 1990 až 2010 se **intenzita emisí skleníkových plynů** ve všech členských státech snížila. Největší pokles byl zaznamenán v Estonsku (−75 %), na Slovensku (−72 %), v Rumunsku (−63 %), v Litvě (−62 %) a v Bulharsku (−62 %). K nejmenším změnám došlo v Portugalsku (−18 %), na Kypru (−18 %), v Itálii (−21 %), Španělsku (−22 %) a na Maltě (−23 %).

Emise na osobu v zemích EU-27 byly v roce 2010 na úrovni 9,4 tun ekvivalentu CO₂. Emise na osobu poklesly o 2,4 tun ekvivalentu CO₂, což se rovná 21% snížení ve srovnání s rokem 1990. Nicméně emise skleníkových plynů na osobu v roce 2010 se nadále v jednotlivých členských státech značně liší a pohybují se v rozmezí od 5,4 (Lotyšsko) do 24,1 (Lucembursko) tun ekvivalentu CO₂ na osobu. Jsou rovněž do značné míry určovány energetickou náročností a skladbou zdrojů energie v každé zemi. Také vývojové tendence emisí na osobu se v jednotlivých členských státech značně liší. K největšímu snížení emisí na osobu od roku 1990 došlo v členských státech ve střední a východní Evropě, v Lucembursku, Spojeném království, Německu, Dánsku, Švédsku, Francii a Belgii. V šesti členských státech emise na osobu od roku 1990 vzrostly. Emise na osobu v těchto členských státech jsou však nižší než průměr Unie, s výjimkou Řecka a Kypru (viz též obrázek 2 v pracovním dokumentu útvarů Komise).

2.3. Emise skleníkových plynů v roce 2010 ve srovnání s rokem 2009

Poté, co emise skleníkových plynů v Evropě v roce 2009 drasticky poklesly především v důsledku hospodářské krize (−7,3 %), v roce 2010 opět vzrostly (+2,4 %), protože se obnovil hospodářský růst a zimní období bylo chladnější, než je obvyklé.

Mezi průmyslovými odvětvími pocházelo největší celkové zvýšení ze zpracovatelského průmyslu a stavebnictví (včetně emisí z výroby železa a oceli) a z výroby elektřiny a tepla ve veřejných zdrojích. Po výrazném poklesu v roce 2009 pravděpodobně vedla intenzivnější průmyslová činnost v průběhu roku 2010 v těchto odvětvích k významnému nárůstu konečné poptávky po energii a emisích. Avšak odvětvím, které nejvíce přispělo k vyšším emisím v EU v roce 2010, bylo bydlení a obchodní činnost, jež obecně nespadá do oblasti působnosti systému EU ETS. Hlavním důvodem zvýšení emisí o 43 milionů tun bylo v roce 2010 studené zimní období, kdy se zvýšila poptávka po vytápění, zejména v domácnostech. Díky tomu, že nadále silně narůstalo využívání energie z obnovitelných zdrojů a zlepšila se uhlíková náročnost fosilních paliv, což navíc podpořila vysoká spotřeba zemního plynu, zabránilo se tomu, aby nárůst emisí skleníkových plynů byl ještě vyšší.

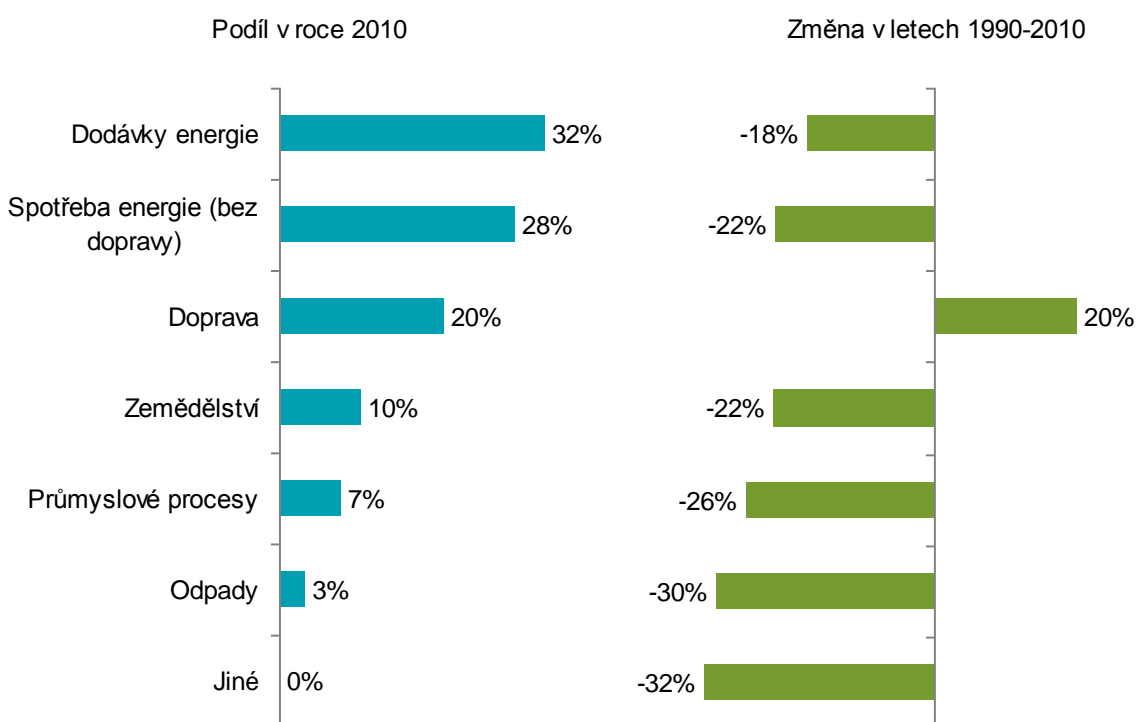
Přibližně 56 % zvýšení emisí skleníkových plynů v EU připadá na Německo (+3 %), Polsko (+5 %) a Spojené království (+3 %). V procentním vyjádření byl nárůst emisí nejvyšší v Estonsku (+25 %), Finsku (+13 %), Švédsku (+11 %) a Lotyšsku (+10 %). Naopak Španělsko, Řecko, Portugalsko, Rumunsko, Kypr a Irsko pokračovaly v roce 2010 ve snižování emisí skleníkových plynů. Nárůst emisí v roce 2010 byl v mnoha evropských zemích částečně důsledkem hospodářského oživení po recesi v roce 2009, která sama o sobě způsobila podstatné snížení emisí v letech 2008 a 2009 ve všech členských státech. Konečná

poptávka po energii se v roce 2010 zvýšila o 3,7 %, a předstihla tak nárůst hospodářské produkce (2,0 %).

2.4. Vývoj emisí v hlavních odvětvích

Z obrázku 4 je patrné, že nejvýznamnějšími odvětvími jsou dodávky a využívání energie včetně dopravy, na něž v roce 2010 připadlo 78 % celkových emisí v Unii. Na zemědělství připadá 10 % celkových emisí skleníkových plynů, na průmyslové procesy 7 % a na odpady 3 %. Poklesy emisí v oblasti energetiky, zemědělství, průmyslových postupů a odpadů jsou od roku 1990 částečně vyrovnávány výrazným nárůstem v odvětví dopravy (další podrobnosti viz též pracovní dokument útvarů Komise). Celkové emise z dopravy se však od roku 2007 rovněž snižují.

Obrázek 4: Změna v emisích skleníkových plynů v EU-27 podle odvětví a podíl jednotlivých odvětví na celkových emisích skleníkových plynů

Zdroj: Národní inventury 2012

3. PŘEDPOKLÁDANÝ POKROK PŘI DOSAHOVÁNÍ CÍLE KJÓTSKÉHO PROTOKOLU

3.1. Předpokládaný vývoj emisí skleníkových plynů

3.1.1. EU-27

Předpokládá se, že celkové emise skleníkových plynů v EU-27 budou v období závazků Kjótského protokolu přibližně 18,2 % pod úrovní základního roku. Tento odhad vychází z prognóz členských států³ a zohledňuje stávající politiky a opatření. Předpokládaný pokles je ještě větší, pokud se zohlední účinky kreditů, jež vlády získají prostřednictvím mechanismů Kjótského protokolu, propady uhlíku a dodatečná opatření (pro více podrobností viz tabulky 7a a 7b v pracovním dokumentu útvarů Komise).

3.1.2. EU-15

Souhrnné prognózy pro všechna odvětví odhadují, že celkové emise skleníkových plynů v EU-15 budou v období závazků Kjótského protokolu pravděpodobně 11,3 % pod úrovní základního roku. Zohlední-li se

- 1) využití mechanismů Kjótského protokolu ze strany vlád, což by mělo přispět k dalšímu snížení emisí o 1,8 %, a
- 2) celkové množství odstraněné pomocí propadů uhlíku v důsledku činností podle čl. 3 odst. 3 a čl. 3 odst. 4 Kjótského protokolu v EU-15, což představuje snížení o 1,4 %,

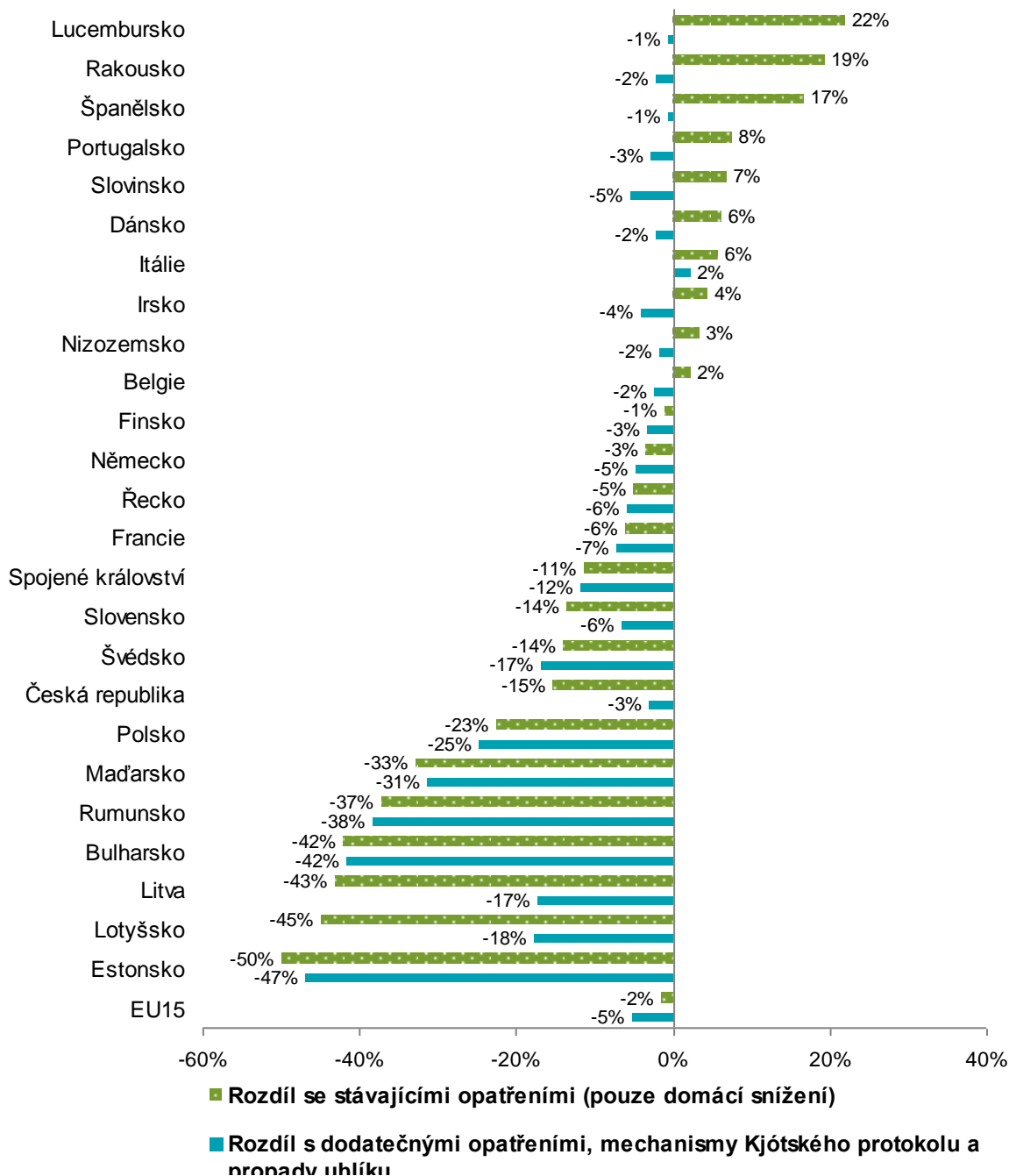
očekává se u států EU-15 ještě další snížení emisí. Pokud se vezme v úvahu také obchodování s povolenkami a kredity snižování emisí v rámci systému EU ETS, mohlo by celkové plánované snížení emisí skleníkových plynů v období závazků Kjótského protokolu dosáhnout až 12,6 % ve srovnání s hodnotami základního roku.

Obrázek 5 znázorňuje rozdíly mezi předpokládanými emisemi v odvětvích, na která se nevztahuje systém pro obchodování s emisemi, a příslušnými cíli pro dotčená odvětví v jednotlivých členských státech. Z této analýzy je patrné, že stávající politiky a opatření by stačily na to, aby země EU-15 splnily svoji část kolektivního kjótského cíle přiděleného odvětvím, na která se nevztahuje systém pro obchodování s emisemi. Všech patnáct členských států však bude muset splnit své individuální závazky podle společné dohody o plnění cílů v rámci Kjótského protokolu. Podle předložených informací existují obavy, že cíle nebudou splněny ve dvou členských státech.

3.1.3. EU-12

U dvanácti členských států, které přistoupily k Unii po roce 2004, se předpokládá, že souhrnné emise na základě stávajících vnitrostátních politik a opatření budou velmi podobné emisím v roce 2010 a v období závazků podle Kjótského protokolu budou přibližně 37,9 % pod úrovní základního roku. Slovinsko je jediným členským státem ze států EU-12, který má v úmyslu investovat do mechanismů Kjótského protokolu. Bulharsko, Česká republika, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Slovensko hodlají zohlednit propady uhlíku. Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Slovensko prodaly nebo hodlají prodat část svých nevyužitých jednotek přiděleného množství (AAU).

Obrázek 5: Relativní rozdíly mezi prognózami emisí skleníkových plynů v odvětvích, na které se nevztahuje systém EU ETS, v období závazků a příslušnými cíli pro období 2008–2012 na základě prognóz emisí skleníkových plynů a využití mechanismů Kjótského protokolu a propadů uhlíku. Negativní hodnoty vyjadřují nadměrné plnění a pozitivní hodnoty nedostatečné plnění cílů v procentech emisí základního roku.

Pozn.: V případě Irska se pro cíle, na něž se nevztahuje systém ETS, zohledňuje upotřebení nevyužitých povolenek ETS z rezervy pro nové účastníky na trhu.

Zdroj: EEA, Evropská komise

3.2. Stav provádění politiky Unie v oblasti změny klimatu

Evropský program pro změnu klimatu (ECCP)

V rámci posouzení politik a opatření členských států v EU-27 bylo vytyčeno **osm společných a koordinovaných politik a opatření (CCPM), u kterých se předpokládá, že přinesou významné úspory emisí skleníkových plynů v Unii.** Největší úspory lze očekávat díky směrnici o EU ETS (2003/87/ES) v revidovaném znění a směrnici o obnovitelných zdrojích energie (2009/28/ES) podporující energii vyrobenou z obnovitelných zdrojů energie. V odvětví dopravy jsou nejdůležitějšími právními předpisy předpisy o kvalitě paliv a snižování emisí CO₂ z automobilů. Poptávka po energii bude kromě toho snížena provedením směrnic o energetické náročnosti budov, prostřednictvím požadavků na ekodesign, zdaněním energie a podporou kombinované výroby energie (kombinovaná výroba tepla a elektřiny). Kromě toho se předpokládá, že výrazného poklesu emisí skleníkových plynů bude dosaženo použitím pružných mechanismů Kjótského protokolu.

Vedle těchto osmi klíčových politik a opatření bylo určeno **dalších pět společných a koordinovaných politik a opatření**, u nichž se rovněž předpokládá, že významným podílem přispějí ke snížení emisí v Unii. K těmto pěti politikám patří směrnice o skládkách odpadů (99/31/ES), normy účinnosti nových teplovodních kotlů, směrnice o označování energetické účinnosti spotřebičů (2010/30/ES), směrnice o průmyslových emisích (2010/75/EU) a iniciativa „Motor Challenge“, zaměřená na zlepšení energetické účinnosti průmyslových elektrických motorů. Zpráva Komise o používání, účincích a přiměřenosti nařízení (ES) č. 842/2006 dospěla k závěru, že uvedené nařízení již zajistilo určité snížení emisí fluorovaných skleníkových plynů v porovnání se scénářem bez provádění nařízení⁴¹. Společně se směrnicí o klimatizačních systémech motorových vozidel (2006/40/ES) může toto nařízení dosáhnout významného snížení předpokládaných emisí do roku 2020 a na další období.

Uvedených osm hlavních politik se na celkových očekávaných úsporách připisovaných společným a koordinovaným politikám a opatřením v EU-27 podílí 92 %. To podtrhuje význam těchto klíčových politik v úsilí, které členské státy vyvíjejí při plnění závazků ke snížení emisí.

Nejnovější vývoj

Od přijetí klimaticko-energetického balíčku probíhá práce na prováděcích opatřeních. Do konce roku 2012 musí být přijato přibližně dvacet legislativních aktů a dokumentů, aby bylo zajištěno řádné fungování přepracovaného systému EU ETS a aby se připravily podmínky pro uskutečnění vnitrostátních cílů týkajících se emisí skleníkových plynů v odvětvích, na něž se systém EU ETS nevztahuje.

Podle revidované směrnice o systému EU ETS se činnosti EU ETS soustředí do jediného registru Evropské unie a současně se zvýší jeho bezpečnost. Tento nový registr je spravován Komisí a nahrazuje všechny registry EU ETS dříve spravované v členských státech. Nařízení o zřízení registru Unie bylo přijato Komisí v listopadu 2011. Plná aktivace registru Unie, včetně přenosu více než 30 000 účtů EU ETS z vnitrostátních registrů, proběhlo úspěšně v červnu 2012.

Komise již podruhé změnila seznam odvětví, u nichž se má za to, že jim hrozí značné riziko úniku uhlíku, a to doplněním seznamu o minerální vlny. Komise v současné době posuzuje, zda plány členských států provést rozhodnutí Komise o volném přidělování povolenek pro odvětví jsou v souladu s pravidly.

Od roku 2012 je stanoven strop pro emise z letectví v systému EU ETS a tato změna sama o sobě zvyšuje pokrytí emisí přibližně o 10 %. Značné úsilí bylo vynaloženo na provádění této změny, včetně sledování a usnadňování souladu, a na přípravu a případně nezbytnou koordinaci činnosti související s prosazováním.

Nařízení o dražbě povolenek je v současnosti předmětem přezkumu, zejména pokud jde o časový profil dražeb s cílem zajistit řádné fungování trhu a řešení nerovnováhy mezi nabídkou a poptávkou, která byla způsobena přechodem do fáze 3 a dále se zhoršila vlivem nadbytečných povolenek, které se nahromadily v důsledku hospodářské krize. V této souvislosti Komise rovněž navrhla rozhodnutí, které upřesňuje ustanovení směrnice o EU ETS, pokud jde o její vlastní pravomoci přizpůsobit načasování dražby emisních povolenek za takových výjimečných okolností.

Evropská komise povolila sedmi členským státům přechodně přidělit bezplatné povolenky odvětví výroby energie po roce 2012. Tato rozhodnutí byla přijata za přísného uplatňování ustanovení směrnice, která umožňují za určitých podmínek zavést časově omezené a postupně se zužující výjimky z obecného pravidla dražeb.

Probíhá práce na posílení pravidel, jimiž by se měly řídit hospodářské subjekty, na něž se vztahuje systém EU ETS, při monitorování a podávání zpráv o emisích skleníkových plynů, jakož i na požadavcích na ověřování zpráv o emisích a akreditaci ověřovatelů a dohled nad nimi, a cílem této práce je zdokonalit harmonizaci uplatňovaných pravidel. V červnu 2012 byla přijata dvě nová nařízení, která budou včas před zahájením třetího období ETS doplněna o pokyny.

Probíhá příprava prováděcích opatření v rámci rozhodnutí o sdílení úsilí a v současné době se soustředí na stanovení absolutních hodnot ročních cílů členských států v období 2013–2020, pokud jde o emise, a určení pravidel pro převody ročních emisních přidělů mezi členskými státy, jakož i zajištění jejich transparentnosti. Odpovídající právní předpisy by měly být přijaty na konci roku 2012 nebo na počátku roku 2013.

Kromě toho se v současnosti v Radě a v Parlamentu projednává revize mechanismu EU pro monitorování a návrh účetních pravidel pro využívání půdy, změn využívání půdy a lesnictví. Tyto návrhy se snaží řešit zejména podávání zpráv a účetní potřeby klimaticko-energetického balíčku, strategii Evropa 2020, nové požadavky, které vyplývají z durbanských rozhodnutí, i doposud získané zkušenosti.

V červnu 2012 dosáhl Evropský parlament, Rada a Komise EU politické dohody týkající se směrnice o energetické účinnosti. Tato směrnice přispěje v Evropě k dosažení cíle 20% zvýšení energetické účinnosti do roku 2020.

Probíhá též práce na provádění opatření k nařízení (ES) č. 443/2009 týkající se emisí CO₂ z automobilů a nařízení (EU) č. 510/2011 týkající se snížení emisí CO₂ z lehkých užitkových

vozidel. Provádění opatření pro automobily pokročilo více než opatření pro lehká užitková vozidla, ale obě budou v souladu. Komise nyní předložila návrhy na zavedení cílů pro CO₂ do roku 2020 u osobních automobilů a lehkých užitkových vozidel, které budou projednávány v Radě a Parlamentu.

Pokud jde o začleňování oblasti klimatu do politik EU, návrh Komise na příští víceletý finanční rámec na období 2014–2020 poprvé obsahuje cíl vyčlenit nejméně 20 % celkového rozpočtu na opatření v oblasti klimatu. Zejména v politice soudržnosti byl vedle nízkouhlíkového tematického cíle navržen samostatný tematický cíl pro přizpůsobení se změně klimatu a k nim byly připojeny minimální úrovně pro opatření ke zvýšení energetické účinnosti, a to 20 % pro rozvinutější regiony a 6 % pro méně rozvinuté regiony. S novými zelenými opatřeními se také počítá v navrhované revidované společné zemědělské politice a ve fondu rozvoje venkova. Z rámcového programu EU pro výzkum a inovace „Horizont 2020“ by mělo být na výzkum a inovace týkající se klimatu přiděleno 35 %. Jako nový prvek bude v rámci programu LIFE vytvořen podprogram pro oblast klimatu, který bude představovat zhruba 25 % celkového programu LIFE. Komise zajistí, že pokrok ke splnění navrženého cíle 20 % výdajů na oblast klimatu bude sledován a budou o něm podávány zprávy.

V neposlední řadě byl na počátku roku 2012 vydán pracovní dokument útvarů Komise (SWD(2012) 5 final), který posuzuje dopady dalšího snižování emisí z 20 % na 30 % do roku 2020 v jednotlivých členských státech.

Právní akty přijaté v poslední době

Provádění klimaticko-energetického balíčku:

- 1) **Systém EU ETS – předčasné dražby:** Nařízení Komise (EU) č. 1210/2011, kterým se mění nařízení (EU) č. 1031/2010 zejména s cílem stanovit objem povolenek na emise skleníkových plynů, které se mají dražit před rokem 2013.
- 2) **Registr EU ETS – registr Unie:** Nařízení Komise (EU) č. 1193/2011 o vytvoření registru Unie pro obchodovací období počínající dnem 1. ledna 2013 a následující obchodovací období systému Unie pro obchodování s emisemi
- 3) **Harmonizovaná pravidla pro přidělování povolenek v rámci EU ETS:** Rozhodnutí Komise 2011/278/EU⁸, kterým se stanoví přechodná pravidla harmonizovaného přidělování bezplatných povolenek na emise platná v celé Unii.
- 4) **Pravidla systému EU ETS pro monitorování, vykazování, ověřování a akreditace:** Nařízení Komise (EU) č. 600/2012 ze dne 21. června 2012 o ověřování výkazů emisí skleníkových plynů a výkazů tunokilometrů a akreditaci ověřovatelů a nařízení Komise (EU) č. 601/2012 ze dne 21. června 2012 o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů.
- 5) **Využívání mezinárodních kreditů v rámci EU ETS:** Nařízení Komise (EU) č. 550/2011¹⁰, kterým se stanoví některá omezení pro použití mezinárodních kreditů z projektů zahrnujících průmyslové plyny.

Ostatní:

- 6) **Letecká doprava a EU ETS:** Nařízení Komise (EU) č. 394/2011¹¹, kterým se mění nařízení (ES) č. 748/2009 o seznamu provozovatelů letadel.
- 7) **CO₂ a automobily:** Nařízení Komise (EU) č. 63/2011¹³, kterým se stanoví pravidla pro žádost o výjimku z cílů pro specifické emise CO₂.
- 8) **CO₂ a užitková vozidla:** Prováděcí rozhodnutí Komise 2012/99/EU o prováděcích pravidlech pro vybírání poplatků za překročení emisí CO₂ z nových lehkých užitkových vozidel.

3.3. Provádění systému EU pro obchodování s emisemi (EU ETS)

Rok 2012 bude závěrečným rokem druhého období obchodování podle systému EU pro obchodování s emisemi (2008–2012). V roce 2013 bude spouštěn výrazně přepracovaný systém.

3.3.1. Druhé obchodovací období (2008–2012)

Průměrný roční limit pro celou EU na období 2008–2012 činí 2081 milionů povolenek ročně. V roce 2011 pokrýval systém EU ETS více než 12 000 elektráren a výrobních zařízení. Ověřené emise skleníkových plynů z těchto zařízení klesly v roce 2011 na 1 904 milionů tun ekvivalentu CO₂, což je více než 2 % pod úroveň roku 2010 a téměř 9 % pod limitem, a to i přes to, že ekonomika v Evropě rostla.

Úroveň dodržování předpisů v těchto zařízeních byla velmi vysoká. Pouze necelé 1 % zařízení, na které se vztahuje EU ETS, nevyřadilo povolenky pokrývající všechny jejich emise za rok 2011 v termínu do 30. dubna 2012.

3.3.2. Využívání společného provádění a mechanismu čistého rozvoje ze strany hospodářských subjektů

Každý členský stát v druhém národním alokačním plánu stanovil limit, v jehož rámci mohly hospodářské subjekty použít kredity založené na projektech (společné provádění a mechanismus čistého rozvoje). V zařízeních, na něž se vztahuje systém pro obchodování s emisemi, může být ve všech členských státech v druhém obchodovacím období každoročně použito celkem a průměrně 278 milionů jednotek ověřeného snížení emisí (CER) nebo jednotek snížení emisí (ERU), což odpovídá 13,4 % celoevropského limitu pro toto období. V letech 2008–2011 využily hospodářské subjekty 555 milionů jednotek CER nebo ERU, což odpovídalo 7 % všech povolenek vyřazených za účelem dodržení předpisů. Od roku 2013 budou pravidla pro použití kreditů v rámci společného provádění a mechanismu čistého rozvoje přezkoumána, jak je stanoveno ve směrnici o systému EU pro obchodování s emisemi.

3.4. Předpokládané využití mechanismů Kjótského protokolu vládami Unie

Deset členských států EU-15 spolu se Slovinskem se rozhodlo zakoupit a použít k dosažení cílů Kjótského protokolu mezinárodní kredity z mechanismů Kjótského protokolu. Společně by tyto členské státy EU-15 získaly za dodržování závazků v prvním období závazků podle Kjótského protokolu až 76 milionů tun ekvivalentu CO₂ ročně. To by představovalo postup o

zhruba 1,8 procentního bodu ke splnění cíle Kjótského protokolu pro státy EU-15, který činí – 8 % (viz tabulka 12 v pracovním dokumentu útvarů Komise).

Těchto 10 členských států se společně rozhodlo investovat až 3,0 miliardy EUR, aby získalo jednotky prostřednictvím společného provádění, mechanismu čistého rozvoje nebo obchodování s jednotkami přiděleného množství. Největší rozpočtové prostředky na pětileté období závazků přidělilo Rakousko, Nizozemsko, Španělsko, Irsko a Belgie (611 milionů EUR, 500 milionů EUR, 382 milionů EUR, 290 milionů EUR a 276 milionů EUR v uvedeném pořadí). Ve Slovinsku byl rozpočet odhadnut na 80 milionů EUR. Vzhledem k dopadu nedávné recese na emise skleníkových plynů je však možné, že členské státy nebudou potřebovat tolik mezinárodních kreditů, kolik se původně odhadovalo. Tuto hypotézu zatím podle všeho potvrzuje skutečnost, že množství mezinárodních kreditů, které byly skutečně převedeny na účty členských států v registrech, dosahuje pouze hodnoty zhruba 32 milionů tun ekvivalentu CO₂.

Pokud jde o jednotky přidělených množství prodané členskými státy, podle údajů v registrech bylo převedeno zhruba 68 milionů tun ekvivalentu CO₂, avšak je možné, že některá dohodnutá množství doposud nebyla dodána. Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva a Slovensko oznámily, že mají v plánu prodat další jednotky přiděleného množství. Jeden členský stát (Spojené království) vydal právní předpis, podle něž po prvním období závazků stáhne veškerý přebytek jednotek přiděleného množství mezi kjótským cílem a jednostranným „uhlíkovým rozpočtem“ Spojeného království.

3.5. Předpokládané využití propadů uhlíku

Kromě politik a opatření zaměřujících se na nejruznější zdroje emisí skleníkových plynů mohou členské státy využít propady uhlíku. Z dosud poskytnutých informací vyplývá, že celková čistá sekvestrace během období závazků vyplývající ze zalesňování a obnovy lesů podle čl. 3 odst. 3 Kjótského protokolu bude v zemích EU-15 asi 14,8 milionu tun CO₂ ročně. Kromě toho se odhaduje, že činnosti podle čl. 3 odst. 4 v zemích EU-15 přispějí ke snížení množství CO₂ o 30,6 milionu tun v každém roce období závazků. Zohlední-li se navíc příspěvky od zemí EU-12, představuje zahrnutí těchto činností 25,8 a 38,4 milionů tun CO₂ za rok (podrobnosti viz tabulka 13 v pracovním dokumentu).

Předpokládá se, že činnosti podle čl. 3 odst. 3 a čl. 3 odst. 4 společně sníží emise v členských státech EU-15 v období závazků o 57,9 milionu tun CO₂ ročně. To odpovídá o něco více než jednomu procentnímu bodu závazku EU-15 ke snížení emisí během prvního období závazků o 8 % oproti emisím v základním roce.

4. DOSAŽENÍ CÍLE PRO ROK 2020

4.1. Cíl snížení emisí skleníkových plynů v EU do roku 2020

Klimaticko-energetický balíček stanovil pro země EU-27 cíl 20% snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020 ve srovnání s rokem 1990, což odpovídá –14 % ve srovnání s rokem 2005. Toto úsilí bude rozděleno mezi odvětví, na něž se vztahuje systém EU ETS, a odvětví, na něž se systém nevztahuje, a to tímto způsobem:

- a) snížení emisí v odvětví, na něž se vztahuje EU ETS, o 21 % do roku 2020 oproti roku 2005;

- b) snížení přibližně o 10 % do roku 2020 ve srovnání s rokem 2005 v odvětvích, na která se EU ETS nevztahuje.

Tyto cíle snížení emisí skleníkových plynů byly začleněny do strategie Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění.

4.2. Politiky přispívající ke splnění cílů

Maximální hodnoty emisí v období od roku 2013 do roku 2020 jsou popsány v rozhodnutí o sdílení úsilí a v revidované směrnici o systému pro obchodování s emisemi. Systém EU ETS je tržní mechanismus, který se vztahuje na 12 000 zařízení. Rozhodnutí o sdílení úsilí ukládá členským státům povinnost snížit emise skleníkových plynů mezi roky 2013 a 2020 podle lineární trajektorie s ročními závaznými cíli, což zaručí postupný pokrok k dosažení dohodných cílů pro rok 2020. Rozhodnutí o sdílení úsilí reguluje emise skleníkových plynů ve všech odvětvích s výjimkou zařízení a letecké dopravy, na něž se vztahuje systém EU pro obchodování s emisemi, využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví (LULUCF) a mezinárodní námořní dopravy. V odvětvích, na něž se vztahuje rozhodnutí o sdílení úsilí, se na snahách členských států o dosažení cílů budou zároveň podílet další navzájem se doplňující politiky uplatňované v celé Unii, např. závazné cíle týkající se obnovitelných zdrojů energie, opatření ke zvyšování energetické účinnosti, výkonnostní emisní normy pro nová lehká užitková vozidla, směrnice o zachycování a ukládání uhlíku, nařízení o fluorovaných skleníkových plynech nebo směrnice o kvalitě paliv. Určitou úlohu by mohlo sehrát také úsilí Komise a členských států o usnadnění demonstrace a využívání inovativních technologií při snižování emisí skleníkových plynů, jako např. v rámci plánu SET nebo rezervy NER300.

Podle rozhodnutí o sdílení úsilí budou členské státy odpovědné za provádění těchto politik a opatření v těchto odvětvích po celé Unii a v nezbytných případech také za definování dodatečných vnitrostátních politik a opatření nutných k tomu, aby snížily své emise. Bude zaveden rozsáhlý systém podávání zpráv a dohledu nad dodržováním požadavků, jehož prostřednictvím budou sledovány akce členských států a v případě, že členské státy své cíle nesplní, jim bude poskytnuta pomoc při provádění nezbytných nápravných opatření.

4.3. Předpokládaná vzdálenost k dosažení cílů

Navzdory pozitivním vývojovým tendencím směřujícím ke splnění závazku Kjótského protokolu, které jsou patrné z prognóz na období 2008–2012, bude zapotřebí vyvinout další úsilí a formulovat dodatečné politiky, aby bylo cílů Unie pro rok 2020 dosaženo. K dosažení cílů přispějí také pružná opatření stanovená v rozhodnutí o sdílení úsilí a revidované směrnici o systému pro obchodování s emisemi, například použití mezinárodních kreditů. Obrázek 6 znázorňuje první odhady rozdílu mezi prognózami emisí skleníkových plynů v odvětvích, na něž se nevztahuje systému EU ETS, do roku 2020 a cíli pro rok 2020.

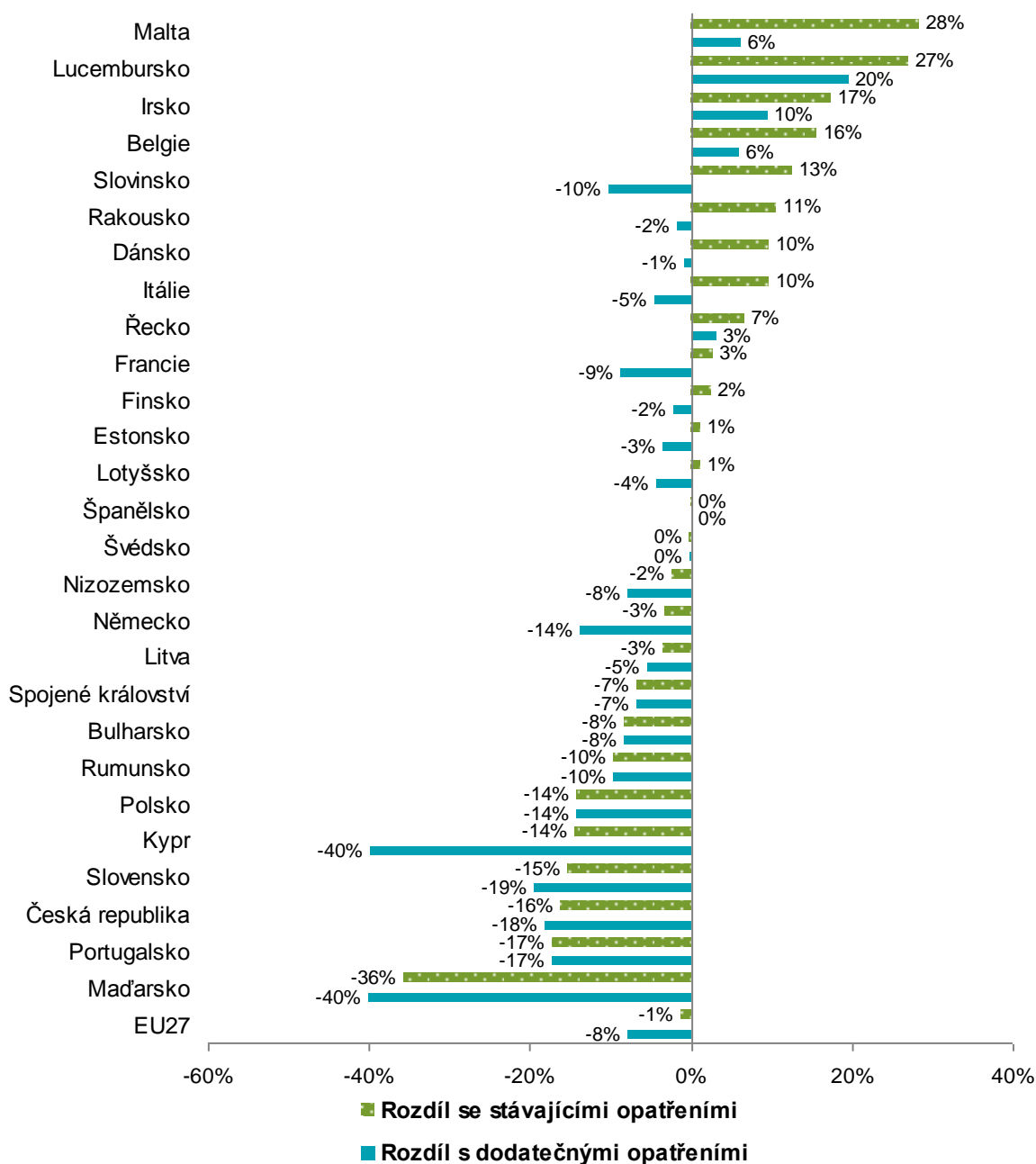
Podle těchto předběžných prognóz budou muset jednotlivé členské státy ještě vyvinout značné úsilí, aby splnily své cíle pro rok 2020 stanovené pro odvětví, na něž se nevztahuje systém ETS. Lze očekávat, že pouze 13 členských států těmto závazkům dostojí za použití stávajících politik a opatření. Dalších osm členských států by své cíle splnilo s plánovanými dodatečnými politikami a opatřeními. Šest členských států pravděpodobně nebude schopno dostát svým závazkům ani v případě, že uplatní dodatečná opatření, která jsou v současnosti plánována. Pokud jde o země EU-27, odhady nicméně naznačují, že celkového cíle u odvětví, na něž se nevztahuje systém pro obchodování s emisemi, by bylo dosaženo. Tato analýza dosud

nezohledňuje využití pružných opatření stanovených v rozhodnutí o sdíleném úsilí, jako je využití mezinárodních kreditů.

Má-li být nastoupena cesta k hladkému splnění cíle pro rok 2020, je naprosto nezbytné, aby členské státy nejen zajistily včasné snížení emisí na základě stávajících politik a opatření, ale aby rovněž urychlily vývoj a plné provádění svých dodatečných plánovaných politik a opatření a zvážily další možnosti, včetně použití mezinárodních kreditů. Podrobnější doporučení pro jednotlivé země vydala Rada v červenci 2012 jako součást evropského semestru pro rok 2012.

Obrázek 6: Předpokládané rozdíly oproti cílům pro rok 2020 v odvětvích mimo EU ETS. Záporné hodnoty vyjadřují nadměrné plnění a kladné hodnoty nedostatečné plnění cílů v procentech emisí roku 2005.

Pozn.: 1) Podpůrné údaje pro tento výpočet vycházejí z prognóz členských států pro emise z odvětví, na něž se nevztahuje systém EU ETS, do roku 2020, případně doplněné a upřesněné³, jakož i z odhadovaných cílů členských států do roku 2020 u odvětví, na něž se nevztahuje systém ETS (jež jsou stále předmětem určitých změn). Několik členských států (CZ, EE, FI, LT, NL, PL) nepředložilo konkrétní vnitrostátní prognózy pro odvětví, na něž se nevztahuje systém ETS, a podíl těchto emisí bylo tudíž nutné odhadnout. 2) Posouzení uvedené v tomto grafu je třeba považovat za orientační, jelikož existují rozdíly v metodice a předpokladech. Některé údaje, jako řecké a litevské prognózy, se například výrazně liší od prognóz provedených pro účely „Energetických tendencí v EU do roku 2030 – aktualizace z roku 2009“ (publikace Evropské komise, GŘ pro energetiku ve spolupráci s GŘ pro oblast klimatu a GŘ pro mobilitu a dopravu, ISBN 978-92-79-16191-9).

Zdroj : EEA, Evropská komise

5. PŘÍZPUSOBENÍ SE ZMĚNĚ KLIMATU

Snižováním emisí v nadcházejících letech je stále ještě možné zabránit rozsáhlé nebezpečné změně klimatu. Dokonce i v případě, že se světu podaří udržet globální průměrné roční zvýšení teploty pod hranicí 2 stupňů Celsia, však budou evropští občané a podniky zasaženi nepříznivými účinky nevyhnutelné změny klimatu, a tudíž se jí budou muset nákladově efektivně přizpůsobit.

Evropská komise přijala v dubnu 2009 **bílou knihu o přizpůsobení se změně klimatu**, v níž vymezuje politický rámec Unie pro činnosti, které mají zlepšit odolnost Evropy vůči změně klimatu. Soubor 33 opatření oznámených v bílé knize je v závěrečné fázi provádění (viz tabulka 15 v pracovním dokumentu útvarů Komise).

Climate-ADAPT, Evropská platforma pro přizpůsobení se změně klimatu (<http://climate-adapt.eea.europa.eu/>) určená ke sdílení informací, byla úspěšně spuštěna v březnu 2012. Počet návštěv dosahuje téměř 1000 denně. Climate-Adapt přispívá k lepšímu pochopení aktuálního stavu výzkumu v oblasti přizpůsobení se změně klimatu a politik přizpůsobení, projektů, programů a právních rámců. Jsou zde zpřístupněny případové studie přizpůsobení a osvědčené postupy, jakož i mapování vnitrostátních a mezinárodních činností.

Připravuje se **strategie Evropské unie pro přizpůsobení změně klimatu**, která má být přijata na jaře roku 2013. Obecným cílem strategie EU pro přizpůsobení je určit akce na úrovni EU, které přispějí k tomu, aby se Evropa stala vůči změně klimatu odolnou, a to za co nejnižších možných nákladů. To znamená posílit připravenost EU a její schopnost reagovat na dopady změny klimatu, zejména se zaměřením na přeshraniční otázky a odvětví, jež jsou na úrovni EU těsně propojena prostřednictvím společných politik.

6. SITUACE V KANDIDÁTSKÝCH ZEMÍCH UNIE

Emise skleníkových plynů v **Chorvatsku** se v letech 1990¹⁷ až 2010 snížily o 9 % a v porovnání s rokem 2009 se snížily o 2 %. Na základě prognóz týkajících se emisí skleníkových plynů zahrnutých v pátém národním sdělení se nicméně očekává, že pro Chorvatsko bude se současným souborem politik a opatření dosažení cíle v rámci Kjótského protokolu obtížné.

Emise skleníkových plynů na **Islandu** se v letech 1990 až 2010 zvýšily o 30 % a v roce 2010 byly o 3,4 % nižší než v roce 2009. S ohledem na rozhodnutí 14/CP.7 a podle prognóz emisí skleníkových plynů zahrnutých do pátého národního sdělení je Island na dobré cestě ke splnění cíle Kjótského protokolu.

Emise skleníkových plynů v **Turecku** se v letech 1990 až 2010 zvýšily o 115 % a mezi rokem 2009 a 2010 o 8,7 %. Ačkoli je Turecko stranou uvedenou v příloze I, nemá v rámci současného prvního období závazků Kjótského protokolu žádný cíl pro snížení emisí skleníkových plynů.

Aktuální přehled emisí skleníkových plynů v **Bývalé jugoslávské republice Makedonie** není k dispozici. Mezi roky 1990 a 2005 klesly celkové emise skleníkových plynů přibližně o 19 %.

Více informací o emisích skleníkových plynů v kandidátských zemích Unie je k dispozici v oddíle 2 pracovního dokumentu útvarů Komise.